

j. t.). Lootes peatset amnestiat riigivolikogu kokkutuleku järel sõitis M. varssi Soome tagasi. Talvel 1906–07 asus ta mõned kuud Peterburis, toimetades töölislehte «Kiir», kuni see tulunduslikel põhjusil kinni jäi. Samal ajal (1907) avaldas ta Peterburis M. Jürisson'i nime all teose »Punased aastad Eestis«, mis käsitleb Eesti revolutsioonilise liikumise ajaloolisi ja tulunduslikke põhjusi, 1905. a. liikumise eellugu ja selle üldist käiku. Raamat keelati ära ja karistati väljaandjat A. Hellat'it (vt.) ühekuulise vangistusega. See töö ilmus a. 1908 ka soomekeelses tõlkes. Helsingis asudes elatas M. end kaastööst ajalehtedele ja toimetas töö »Soome« (Tallinnas, 1909), milles Eesti lugejat tutvustatakse Soome tulunduslike, sotsiaalpoliitiliste ja kultuuriliste oludega. Kui elamine Soomes hädaohtlikuks muutus, sõitis M. 1908. a. alul Kristiaaniasse ja seal peagi Berni, kus õppis vabakuulajana ülikoolis ühiskonnateadusi. 1909. a. suvel jätkas M. neid õpinguid Zürichi ülikoolis ja asus selle aasta sügisel Berliini. Berliinis töötas M. »Arbeiter-Bildungs-Schule's« ja kasutas ka teisi rikkalikke hariduse täienduse vahendeid. 1911. a. Lõuna-Saksamaal, Šveitsis ja Põhja-Itaalias ettevõetud korterireformi uurimise reisi saavutuste üle kirjutas M. »Postimehes« rea artikleid, kuna suurem käsikiri selle küsimuse kohta kaotsi läks. Elatist teenis M. neil ajal kaastööga Eesti, Soome ja Saksa ajalehtedele; m. s. toimetas ta dr. K. Liebknecht'i vastutusel ilmuva »Russisches Bulletin'i« Soome osakonda, avaldades selles artikleid Vene ja Soome sündmustest. Ka Eesti olude valgustamiseks tegi M. välismaal mõndagi, eriti võideldes Balti-Saksa orientatsiooni vastu 1905. a. sündmuste kujutamisel saksa sotsialistlikes ajalehtedes ja ka prantsuse »L'Humanité's«. 1914. a. märtsis siirdus M. Viini, kus ta Bucharin'i ja Trotski'ga tuttavaks sai, kuid reisis ilmasõja puhkemisel jälle Šveitsi. 1917. a. Vene revolutsiooni järel sõitis M. juunikuus n. n. plombeeritud rongis ühes vene pagulastega Saksamaa ja Rootsi kaudu kodumaale. 1917. a. poliitilisest elust võttis M. agarasti osa Tallinna linnavolinikuna ja linnanõunikuna, Ajut. Maanõukogu liikmena jne. 1918. a. jaanuaris lahkus M. Eesti välissaatkonna liikmena jälle kodumaalt. Kopenhaageni jäi M. 1918. a. oktoobrini paigale, ilma et ta edasi teistesse riikidesse oleks pääsnud. Dets. 1918 pöördus ta ühes Inglise laevastikuga Tallinna tagasi. Et J. Poska M.-le ehitas Eesti rahudelegatsiooni liikmena Lääne-Euroopasse sõita, reisis M. otsekohe tagasi ja teotses Eesti iseseisvuse huvides rahvusvahelistel sotsialistide kongressidel veebr. 1919 Bernis ja aprill-

lis Amsterdamis, kus vastu võeti Eesti riiklikku iseseisvust pooldav otsus. Saksa maal korraldas M. eesti sõjavangide koju sõitu ja asutas seks Berliinis Eesti sekretariaadi. M. püüdis ka Saksa valitsevais ringkonnis landesvääri vastu vaenlikus sihis mõju avaldada. Tema pealekääimisel võtsid pahempoolsed Saksa parteid selle küsimuse Weimari rahvuskogus päevakorra, kusjuures teravasti hukka mõisteti tagurliste Balti aadlike püüded. 1919. a. augustis võttis M. osa rahvusvahelisest sotsialistide kongressist Luzernis. Eesti valitsuse ülesandel pidas ta 1919. a. sügisel Saksa valitsusega läbirääkimisi okupatsioonivägedelt Eestist äraviidud sõjavarustuse ja laevade tagasisaamise asjus. S. a. lõpul sõitis M. tagasi kodumaale, et võtta osa Asutava Kogu töist Eesti sots.-dem. tööliste partei esindajana. Ka I, II ja III Riigikogus oli M. liikmeks, aa. 1924–25 II Riigikogu abiesimeheks ja 1926. a. peale III Riigikogu abiesimeheks. Rahvasaadikuna on M. esinenud põhjalikkude eelarve-kõnedega ja eriti agarasti võidelnud korteriolude parandamise eest. Viimaseil aa. on M. Eesti tööliste esindajana osa võtnud neljast rahvusvahelisest töökonverentsist Genfis ja kahel korral Eestit esindanud parlamentidevahelise liidu konverentsidel. M. arvukaist brošüürest ja raamatuid väärivad juba ülemal nimetatute kõrval veel mainimist: »C. R. Jakobson« (Tallinna, 1903), »Meie korterid — missugused nad on ja missugused nad peaksivad olema« (Tallinna, 1903), »Külast. Mälestused ja tähelepanekud Eesti külaelu arenemisest pärast 60-daid aastaid« (Tallinna, 1914), »Estland, die Esten und die estnische Frage« (Olten, 1919, tõlgitud ka prantsuse ja itaalia keelde), »8-tunniline tööpäev (tööpäeva lühendamise tähtsus, vajadus, võimalus ja selle tegelikud saavutused)« (Tallinna, 1924). M. laialdase ajakirjandusliku tegevuse avaldused on laiali pillatud paljudes Eesti ja välismaade ajalehtedes. Eesti ühiskondliku mõtte arengu ja sotsiaalse liikumise ajaloos on M.-l kui Eesti sotsiaal-demokraatia rajajal tähtis koht.

Isikl. j. m. saadud andmed.

T.

MASIK, Ernst, tulundustegelane, sünd. 19. XI 1890 Viljandimaal Helme v. Kuke talu omaniku pojana, õppis Nikolai I nimelises meri-inseneride koolis Kroonlinnas, mille lõpetas a. 1914 laevachituse insenerina, töötas aa. 1914–16 Petrogradis Balti laevachituse ja mehaanika tehastes sõjalaevade ehitamise alal, 1916–18 Balti mere miinikaitse staabis; viibis 1918–19, peale enamlaste võimulepääsu, Norras ja teotses hiljemini Põhja-Venemaal Murmani ühendatud sõjajõudude Koola mereväe baasis, kust 1920. a. alul siir-